

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/202/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214837
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119214837.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v spore žalobkyne: B. I., C.. X.X.XXXX, S. C. U.I. X, XXX XX M. C. A., zast.: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31340890, zast.: advokátskou kanceláriou RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47232471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 644,74 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 644,74 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10.10.2019 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 26.09.2019 žiadala zaviazať žalovaného na zaplatenie 644,74 EUR s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v článku 4 Obchodných podmienok v bode 4.6.

2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 11.03.2010 so žalovaným uzatvorila zmluvu o úvere č. 6280046210, v ktorej absentujú obligatórne náležitosti predpokladané ustanovením § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z., a to ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa a priemerná hodnota RPMN. Predmetná zmluva totižto neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 26,82 %. Správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 30,89 %. Súčasne zmluva neobsahuje správny údaj o výške priemernej hodnoty RPMN, ktorá je v zmluve uvedená vo výške 20,58 %, pričom správna výška podľa súhrnných informácií o údajoch a novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za prvý štvrťrok 2010 je vo výške 20,72 %.

3. Ďalej všeobecné obchodné podmienky obsahujú neprijateľnú zmluvnú podmienku v čl. 4 bodu 4.6 s tým, že uvedené zmluvné dojednanie zakladá nevyvážený vzťah medzi ňou a žalovaným, pokiaľ ide o započítavanie jej platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanému postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie jej platieb sa tak stáva pre ňu netransparentné.

4. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že rozdiel medzi údajom uvedeným v zmluve a vypočítaným informatívnou kalkulačkou považuje za pochopiteľnú odchýlku, nakoľko internetová kalkulačka je len informatívnym zdrojom a nie záväzným prostriedkom na overenie údajov. Na podporu svojej argumentácie poukázal aj na rozhodovaciu prax všeobecných súdov Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trebišov pod sp. zn. 20Csp/297/2017, Okresného súdu v Prešove pod sp. zn. 9Csp/187/2018 ako aj Okresného súdu v Revúcej pod sp. zn. 8C/203/2015.

5. Zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa započítala do výpočtu RPMN aj poplatok za poistenie, ktoré však nebolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru.

6. Podľa názoru žalovaného priamo z obchodných podmienok vyplýva dobrovoľnosť uzatvorenia poistenia a nie nevyhnutnosť ako predpokladu uzatvorenia zmluvy o úvere. V danom prípade na podporu svojej argumentácie poukázal na ustanovenie § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z.

7. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na nesprávne vyčíslenú priemernú hodnotu RPMN, podľa názoru žalovaného je potrebné vychádzať z tabuľky hodnôt pre všetkých veriteľov. V zmysle ust. § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., sa pre účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty použije priemerná hodnota RPMN nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov.

8. K žalobe o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky uviedol, že spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru zmluvy o úvere. Už pri uzatváraní zmluvy o úvere totiž tento presne vie, aká bude celková výška nákladov, ak sa bude pridrižovať ustanovení zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 20Co/181/2015 a 6Co/213/2015. Bez ohľadu na spotrebiteľský charakter zmluvy nie je spornou otázkou, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom, a preto žalobca pri započítavaní úhrad postupoval v súlade s ustanovením § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka. Zároveň voči uplatnenému nároku vzniesol námietku premlčania s poukazom na uplynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, keďže poslednú splátku žalobkyňa uhradila dňa 20.06.2011. V tomto smere poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov Slovenskej republiky, a to rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 2Co/109/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/163/2016, Najvyššieho súdu SR 5Cdo/291/2015 a 1Cdo/238/2017, Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 21Co/193/2014, Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn. 17Co/48/2018, Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 5Co/98/2018 ako aj Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 11Co/175/2017. Zároveň poukázal na nedôvodnosť aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby z dôvodu nepreukázania úmyslu žalovaného.

9. Súd na základe skutkových tvrdení žalobkyne, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o úvere, obchodnými podmienkami, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

10. Žalobkyňa ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvorila so žalovaným dňa 11.03.2010 zmluvu o úvere - dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX s uvedením výšky úveru 2.000 EUR, výšky mesačnej splátky 67,29 EUR, dátumu prvej platby 11.04.2010, počtu mesačných splátok 50, celkovej výšky nákladov 1.175,02 EUR, dátumu konečnej splatnosti úveru 11.05.2014, priemernej hodnoty RPMN 20,58 %, RPMN 26,82 %, úrokovej sadzby 24 %, dátumu každej ďalšej platby k 11. dňu v mesiaci, ako aj doplnkovej služby, a to základného súboru poistenia.

11. Žalobkyňa v prospech žalovaného poukázala úhrady titulom splátok úveru v celkovej výške 2.644,74 EUR s tým, že poslednú platbu realizovala dňa 16.06.2011.

12. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 06.07.2020 výrokom I. žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, výrokom II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2010 v obchodných podmienkach v článku 4 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, výrokom III. vo vzťahu k výroku I. priznal žalovanému voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a výrokom IV. vo vzťahu k výroku II. priznal žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nedospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. j) a k) zák. č. 258/2001 Z.z.

13. Súčasne uviedol, že aj v prípade zistenia dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti je nárok žalobkyne vzhľadom na poslednú úhradu realizovanú dňa 16.06.2011 premlčaný ako v subjektívnej, tak aj v objektívnej premlčacej doby.

14. Podľa názoru súdu I. inštancie, žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedela najneskôr 16.06.2011, kedy žalovanému zaplatila poslednú splátku úveru. Pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať zo dňa, kedy splatila žalovanému úver, z ktorého požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či skutočne vedela o prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru a o tom, že sa bezdôvodne žalovaný obohacuje.

15. Zároveň uviedol, že je v predmetnej veci vylúčená aplikácia 10-ročnej objektívnej lehoty pre úmyselné bezdôvodné obohatenie, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018.

16. Rozsudok vo výroku II. a IV. nadobudol právoplatnosť dňa 07.08.2020. Proti výroku I. a III. podala odvolanie žalobkyňa a odvolací súd uznesením zo dňa 20.04.2021 pod sp. zn. 2CoCsp/42/2020 rozsudok súdu I. inštancie vo výrokoch I. a III. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie.

17. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že údaj o hodnote RPMN a priemernej RPMN sú informatívne údaje, ktorých úlohou je poskytnúť spotrebiteľovi pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere informáciu o tom, či úver, ohľadom ktorého sa chystá uzavrieť úverovú zmluvu s ohľadom na jeho RPMN (ktorá musí byť súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako jej obligatórna náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z.), je v porovnaní s obdobnými úvermi poskytovanými na trhu výhodný alebo nie, čo môže mať rozhodujúcu váhu pri rozhodovaní spotrebiteľa o akceptácii podmienok navrhovaných dodávateľom. Dodávateľ musí v zmysle § 4 ods. 2 písm. k) citovaného zákona uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 3 sankcionuje neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa, môže z hľadiska posudzovania výhodnosti, resp. nevýhodnosti úveru spotrebiteľom pôsobiť dokonca negatívnejšie ako samotné neuvedenie RPMN. Teda, ak zmluva obsahuje aj údaj o RPMN, ako aj údaj o priemernej RPMN, ktorá je v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľ je pri takomto porovnaní zavádzaný v tom smere, že v dôsledku tohto nesprávneho údaju môže nadobudnúť presvedčenie, že podobné úvery sú na trhu poskytované v priemere s vyššou RPMN, a teda, že úver, ktorý mu má byť poskytnutý na základe navrhovanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je v porovnaní s konkurenciou na trhu výhodnejší ako v skutočnosti. Pritom ide o konanie v omyle, čím vzniká hrozba ujmy. Preto nesprávne uvedenie RPMN či priemernej RPMN je vážnym porušením zákona a má vplyv na vznik možných pochybností o rozsahu záväzku. Za nesprávne uvedenie RPMN, resp. priemernej RPMN treba považovať rovnako stav, keď priemerná RPMN je zavádzajúca a potenciálne ohrozuje spotrebiteľa pri jeho rozhodnutí o záväzku, ktorý je predmetom vadnej kontraktácie (do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/243/2016).

18. Odvolací súd ďalej zastáva názor, že pokiaľ v predmetnej veci uzatvorenie poistenia bolo podmienkou pre získanie úveru, náklady súvisiace s poistením majú nepochybne vplyv na určenie celkovej výšky nákladov a rovnako mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Pokiaľ sa tak nestalo, je RPMN v zmluve uvedená nesprávne, čoho dôsledkom je v zmysle vyššie uvádzaných záverov situácia, ako keby RPMN nebola uvedená v zmluve vôbec.

19. Súd I. inštancie nevyhodnotil, či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje správny údaj o namietanej RPMN, priemernej hodnote RPMN a celkových nákladoch, ktoré má spotrebiteľ zaplatiť, v dôsledku čoho nemohol dospieť k záveru, či poskytnutý úver je potrebné kvalifikovať ako bezúročný a bezpoplatkový v zmysle predpokladov § 4 ods. 3 citovaného zákona so zdôraznením, že aj v prípade aplikácie zákona č. 258/2001 Z. z. podľa ustálenej súdnej praxe nesprávne uvedenie RPMN a priemernej RPMN v neprospech spotrebiteľa zodpovedá situácii, keď tieto obligatórne náležitosti v uzatvorenej zmluve o úvere absentujú.

20. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že je vždy potrebné pri posudzovaní subjektívnej premlčacej doby skúmať, kedy spotrebiteľ nadobudol vedomosť o bezdôvodnom obohatení, kto ho na jeho úkor získal a z akého titulu a pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle odvíjať začatie plynutia premlčania pri bezdôvodnom

obohatení od momentu, potom by pomerne podrobne neupravoval rozlíšenie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, s rôznym začiatkom ich plynutia, ale uspokojil by sa s úpravou tak, ako to urobil napr. v prípade premlčania práv zodpovedajúcim vecného bremena.

21. Podľa odvolacieho súdu to, že spotrebiteľ zo zmluvy a prípade z listín, ktoré v tejto súvislosti podpísal, mal možnosť sa dozvedieť o tom, že na jeho úkor dochádza k bezdôvodnému obohateniu dodávateľa nepostačuje a to, že došlo k preplateniu jeho záväzku sa relevantne dozvedel až z oznámenia osoby, ktorá mu zrozumiteľným spôsobom ozrejmla tak komplikované skutočnosti, ktoré sú aj predmetom rôznych právnych názorov v rámci rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky, je viac prijateľné pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby.

22. Je nepochybné, že aj spôsob výkladu týchto rozhodnutí zo strany odvolacieho súdu je ovplyvnený zásadou spotrebiteľského práva, podľa ktorej platí, že je dôvodné prijať výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa tak, aby bol zabezpečený cieľ vysokej ochrany spotrebiteľa v súlade s princípmi fungovania trhu v priestore Európskej únie.

23. Na základe uvedeného tak možno dospieť k záveru, že postup súdu prvej inštancie pri vyhodnotení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby nebol správny a začiatok jej plynutia bolo potrebné odvádzať od obdobia, kedy sa žalobkyňa dozvedela od iného subjektu, že na strane žalovaného prijatým plnením z tejto zmluvy došlo k bezdôvodnému obohateniu.

24. Ako už bolo uvádzané, Občiansky zákonník rozlišuje dve dĺžky objektívnych premlčacích dôb, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad je podmienená charakterom získania bezdôvodného obohatenia, teda je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo nie. Občiansky zákonník nešpecifikuje, čo je potrebné rozumieť pod úmyselným alebo neúmyselným konaním, preto z hľadiska právnej teórie je potrebné vychádzať z právnej úpravy úmyselného a neúmyselného zavinenia definovaného v Trestnom zákone. O priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel a o nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzročený. Rozhodujúcim znakom úmyslu je predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Dôležitým pre aplikovanie konkrétnej dĺžky objektívnej premlčacej doby je posúdenie charakteru vzniku, resp. získania bezdôvodného obohatenia, čo súd prvej inštancie nevykonal. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo 238/2017, ktoré uvádza súd prvej inštancie, je potrebné zdôrazniť, že z tohto rozhodnutia nevyplýva záver o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd SR konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa, preto je dôsledné skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné posúdiť, či je potrebná aplikácia troj alebo desaťročnej premlčacej doby. Je teda potrebné predovšetkým správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu, keďže iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu a iná pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo.

25. Pokiaľ trojročná lehota podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka má začať plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je schopný sám posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, potom je nutné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa nachádzajú spotrebiteľia voči predajcom alebo dodávateľom. Procesné podmienky, ktoré vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote 3 rokov od dátumu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva Smernica 2008/48/ES. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej spore, vzhľadom na individuálne okolnosti prípadu, je do úvahy pripadajúca desaťročná objektívna premlčacia lehota.

26. Žalobkyňa podaním doručeným súdu dňa 01.11.2021 žiadala rozšíriť petit žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru s odkazom na ust. § 11 zák. č. 129/2010 Z.z.

27. Súd I. inštancie rozšírenie žaloby nepripustil z dôvodu hospodárnosti konania, keďže uvedený návrh bol súdu doručený po rozhodnutí nie len súdu prvej inštancie, ale aj odvolacieho súdu, a to krátko pre nariadeným termínom pojednávania. Okrem iného je v danom prípade vylúčená aplikácia ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., keďže predmetný úverový vzťah vznikol na základe predchádzajúcej právnej úpravy, a to zákona č. 258/2001 Z.z.

28. Základným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP, je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

29. Vo všeobecnosti platí, že určovacia žaloba predpokladaná uvedeným ustanovením je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak a jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie, než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporových strán sporu.

30. Naliehavý právny záujem spravidla nie je daný tam, kde je možné žalovať priamo splnenie povinnosti (R17/1972), teda napr. bezdôvodné obohatenie, ako je to v predmetnom súdnom spore.

31. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

32. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí(6) musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

33. Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z., pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

34. Podľa § 4 ods. 4 zák. č. 258/2001 Z.z., od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

35. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

36. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

37. Podľa § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

38. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

39. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

40. Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

41. V danom prípade sa súd nestotožňuje s tvrdením žalobkyne o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu nesprávneho údaja o výške priemernej hodnoty RPMN podľa § 4 ods. 2 písmena k) zákona č. 258/2001 Z.z.

42. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že obligatórnou náležitosťou je okrem iného priemerná hodnota RPMN zverejnená podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok. Platnou priemernou hodnotou RPMN na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty RPMN za príslušný kalendárny štvrtrok, je priemerná hodnota za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

43. Je nepochybné, že žalovaná pri uvedenom údaji vychádzala zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch za prvý štvrtrok roku 2010 v stave ku dňu 31.03.2010.

44. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobkyňa pri určení priemernej hodnoty RPMN vychádzala zo súhrnných informácií, ktoré boli Ministerstvom financií SR zverejnené až po 31.03.2010. Keďže predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa 11.03.2010, potom v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. k) zák. č. 258/2001 z.z. bolo potrebné vychádzať z údajov zverejnených Ministerstvom financií SR za predchádzajúci kalendárny štvrtrok, teda štvrtý štvrtrok roku 2009. Z pripojených súhrnných informácií za štvrtý štvrtrok roku 2009 bola priemerná hodnota RPMN pri úveroch s dobou

splatnosti od jedného do piatich rokov 20,58 %, ktorej zodpovedá aj údaj uvedený v predmetnej zmluve o úvere.

45. Podľa odvolacieho súdu, ak zmluva obsahuje údaj o RPMN, ktorá je v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľ je pri takomto porovnaní zavádzaný v tom smere, že v dôsledku tohto nesprávneho údajá môže nadobudnúť presvedčenie, že podobné úvery sú na trhu poskytované v priemere s vyššou RPMN, a teda že úver, ktorý mu má byť poskytnutý na základe navrhovanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je v porovnaní s konkurenciou na trhu výhodnejší. Za nesprávne uvedenie RPMN je preto považovať rovnako stav, keď je RPMN zavádzajúca a potencionálne ohrozuje spotrebiteľa pri jeho rozhodnutí o záväzku. Súčasne uviedol, že pokiaľ v predmetnej veci uzatvorenie poistenia bolo podmienkou pre získanie úveru, náklady súvisiace s poistením majú nepochybne vplyv na určenie celkovej výšky nákladov a rovnako mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Pokiaľ sa tak nestalo, je RPMN v zmluve uvedená nesprávne, čoho dôsledkom je v zmysle vyššie uvádzaných záverov situácia, ako keby RPMN nebola uvedená v zmluve vôbec.

46. Žalovaný ešte vo svojom vyjadrení zo dňa 30.10.2019 uviedol, že v zmysle ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z. do celkových nákladov patria aj náklady doplnkovej služby, pokiaľ jej poskytnutie bolo podmienkou spotrebiteľského úveru. Z obchodných podmienok vyplýva dobrovoľnosť uzatvorenia poistenia a nie nevyhnutnosť pre uzatvorenie zmluvy o úvere. Slobodná voľba žalobkyne vyplýva aj z písm. G) článku 2 formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, kde je jednoznačne uvedené, že poistenie úveru nie je Poštovou bankou a.s. vyžadované.

47. Podľa § 2 zák. č. 258/2001 Z.z., celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú aj poplatky za poistenie, ktoré boli určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru.

48. S poukazom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, súd dospel k záveru o nesprávnosti výpočtu RPMN zo strany žalobcu, keď do celkových nákladov spotrebiteľa nezahrnul aj náklady za poskytnutú doplnkovú službu - základný súbor poistenia. Zmluvné dojednanie o poskytnutí uvedenej doplnkovej služby je súčasťou formulárovej zmluvy bez uvedenia, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mohla poskytnutie uvedenej doplnkovej služby odmietnuť, preto súd vychádzal z predpokladu, že zmluvné dojednanie o uvedenej doplnkovej službe bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru, a preto náklady, ktoré spotrebiteľovi vznikli s týmto poistením, mali byť zahrnuté do celkových nákladov pre účely výpočtu RPMN.

49. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno tvrdenia, teda že doplnková služba poistenia nebola podmienkou poskytnutia predmetného úveru, a to nepredložením listinných dôkazov uvedených v jeho písomnom vyjadrení, ktoré mali preukazovať jej dobrovoľnosť.

50. Na základe uvedeného, je potom potrebné v zmysle ust. § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. považovať predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalovanému vznikol iba nárok na zaplatenie istiny poskytnutého úveru.

51. Na základe absencie obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere predpokladanej ust. § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. vznikol žalobkyňi v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov.

52. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobkyňi úverové prostriedky vo výške 2.000 EUR, a táto v jeho prospech realizovala úhrady v celkovej výške 2.644,74 EUR, teda žalobkyňa má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 644,74 EUR.

53. Podľa odvolacieho súdu, pri vyhodnotení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, je potrebné vychádzať z obdobia, kedy sa žalobkyňa dozvedela od iného subjektu, že na strane žalovaného prijatým plnením z tejto zmluvy došlo k bezdôvodnému obohateniu, teda z prehlásenia Združenia na ochranu občana a spotrebiteľa HOOS zo dňa 05.09.2019. Z uvedeného prehlásenia vyplýva, že dňa 02.09.2019 žalobkyňa predložila predmetnú zmluvu o úvere zo dňa 11.03.2010 po posúdení ktorej ju informovali,

že je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou. Informovali ju, že ak jej veriteľ poskytol úver vo výške 2.000 EUR a uhradila sumu 2.644,74 EUR, došlo na strane veriteľa k bezdôvodnému obohateniu o sumu 644,74 EUR.

54. Aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky sa prikláňa ku skutočnej, teda nie len predpokladanej vedomosti oprávnenej osoby o všetkých skutkových okolnostiach odôvodňujúcich záver, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor a kto toto bezdôvodné obohatenie získal. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 05.12.2018 pod sp. zn. I ÚS 430/2018 bez akýchkoľvek pochybností podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa v konaní 22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016. Vo veci 22Co/53/2017 Krajský súd v Prešove uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyni v danej veci združením, a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj Ústavný súd, nakoľko sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol, ako zjavne neopodstatnenú.

55. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ bola žalobkyňa poučená o vzniku bezdôvodného obohatenia zo strany občianskeho združenia dňa 02.09.2019 a žalobu súdu doručila dňa 26.09.2019, potom nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol uplatnený v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby predpokladanej ustanovením § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

56. Súd v danom prípade s poukazom na viazanosť s právnym názorom odvolacieho súdu aplikoval na daný prípad 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Aj z uznesenia Ústavného súdu SR pod sp. zn. I.ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018, v ktorom sa stotožnil z hľadiska ochrany základných práv s názorom okresného a krajského súdu, že subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť spotrebiteľovi od chvíle, keď sa od Združenia na ochranu spotrebiteľov dozvedel o bezdôvodnom obohatení a akceptoval aj 10 ročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z bodu 17 odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR vyplýva, že krajský súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom objasnil skutkový základ veci a aplikáciu právnej úpravy, ktorá nie je v rozpore s jej zmyslom a účelom.

57. Taktiež z obsahu viacerých rozhodnutí odvolacieho súdu vyplýva, že ak dodávateľ ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov v rozpore so zákonom, nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Jeho konanie nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný ako banka nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzavretím zmluvy bez uvedenia týchto náležitostí a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený (18Co/172/2018, 1Co/46/2019, 7CoCsp/5/2021). Keďže v zmluve, ktorú posudzoval súd prvej inštancie je nesprávny údaj o RPMN v neprospech spotrebiteľa, možno to hodnotiť ako nepriamy úmysel dodávateľa obohatiť sa na úkor spotrebiteľa, čo zakladá úvahy súdu o aplikácii 10 ročnej objektívnej premlčacej doby. Keďže žalobkyňa uhrádzala splátky úveru od 20.04.2010 do 16.06.2011, potom pri doručení žaloby 26.09.2019 nie je nárok žalobkyni premlčaný ani v rámci plynutia 10 ročnej objektívnej premlčacej doby.

58. Na základe uvedeného, tak súd vyhovel žalobe o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 644,74 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne určeného v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. od 10.10.2019 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka bol povinný uplatnené bezdôvodné obohatenie vydať v deň nasledujúci po doručení výzvy, v konkrétnom prípade do 09.10.2019 po doručení žaloby, ktorú prevzal 08.10.2019, a tak dňom nasledujúcim sa dostal do omeškania s jeho vydaním.

59. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

60. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

61. O nároku na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

62. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.